

УДК 339.13

Краузе Ольга

Krause Olga

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

УМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

ПІДПРИЄМСТВА

TERMS OF PROVISION OF COMPETITIVENESS OF THE

ENTERPRISE

Конкурентоспроможність підприємства є надзвичайно складним об'єктом оцінки, прогнозування та управління. Складність та багатогранність предмету дослідження вимагають більш чіткого визначення самого поняття конкурентоспроможності, як важливої ринкової категорії, а також вироблення системи методів її адекватної оцінки. Досвід останніх років свідчить про посилення конкуренції в усіх сферах ринкової діяльності. Поява великої кількості нових підприємств та організацій, лібералізація імпорту, утворення ринку капіталу, акціонерних підприємств, проникнення на український ринок іноземних компаній – усе це значно ускладнило ринкову ситуацію. Зростання пропозиції товару і послуг з одного боку, і зменшення платоспроможності попиту – з іншого, створили умови, за яких конкуренція стала повсякденною справою.

Підтримка належного рівня конкурентоспроможності потребує постійного пошуку конкурентних переваг, збереження наявних та формування нових. Конкурентні переваги можна класифікувати за різними ознаками. Найбільш вдалим, на наш погляд, є наступні:

1) за рядом ознак з урахуванням системи детермінант, які впливають на конкурентоспроможність підприємства. До такої системи детермінант належать: конкурентна стратегія підприємства; внутрішні аспекти діяльності підприємства, сили та умови навколишнього середовища, споживачі та інші

суб'єкти навколишнього бізнес-середовища, ймовірність чинника. Розрізняють внутрішні і зовнішні конкурентні переваги.

2) за ознакою їх стратегічної спрямованості: а) конкурентні переваги, які можуть мати місце в результаті створення унікального набору дій, властивостей, характеристик тощо, і як наслідок більш значимих цінностей для споживачів однієї і тієї ж сфери діяльності, що і пріоритетні конкуренти; б) конкурентні переваги, що з'являються в результаті свідомого вибору підприємством інших ніж у пріоритетних конкурентів видів і сфер діяльності за рахунок винайдення нових потреб або методів їх задоволення.

Варто підкреслити те, що останні є більш прогресивними, оскільки з одного боку, дають можливість підприємству економити на витратах, пов'язаних з конкурентними діями, а з іншого – сприяють досягненню більш суттєвих результатів. Розрізняють чотири основні види конкурентоспроможності підприємства. Для підприємств першого рівня характерна «внутрішньо-нейтральна» організація управління. Керівник підприємства дбає лише про випуск продукції, не зважаючи на проблеми надбання конкурентних переваг. Підприємства другого рівня прагнуть зробити свої виробничі системи «зовнішньо нейтральними». На таких підприємствах продукція повністю відповідає встановленим конкурентами стандартам. За умов, якщо підприємство щодо своїх конкурентів має певні переваги, прагне перевищувати загальні галузеві стандарти, воно еволюціонує до третього рівня конкурентоспроможності. Система управління на таких підприємствах починає активно впливати на виробничі системи, сприяє їх розвитку та вдосконаленню.

Коли успіх у конкурентній боротьбі стає не стільки функцією виробництва, скільки функцією управління і залежить від якості, ефективності управління, організації виробництва, підприємство істотно випереджає конкурентів і досягає четвертого рівня конкурентоспроможності.